

30 de gener de 2019

DENIP (Dia Escolar de la No-Violència i la Pau)

“Gandhi i la no-violència”

Extracte de la conferència d'Antoni Soler,

President de Fundipau

(text recomanat per la lectura del DENIP 2019)

El Dia Escolar de la No- Violència i la Pau (DENIP), se celebra cada 30 de gener en motiu de la commemoració l'aniversari de la mort del Mahatma Gandhi, per recordar el seu llegat i contribuir a promoure la cultura de pau, la no violència, el compromís i la resolució pacífica dels conflictes.

Gandhi va ser un destacat defensor de la dignitat i igualtat de totes les persones.

Aquest fragment del document 'Gandhi i la no-violència' del president de Fundipau, Antoni Soler i Ricart, ens ajudarà a apropar-nos a la seva figura i el seu pensament.

Antoni Soler ha sintetitzat i sistematitzat la no-violència en un decàleg que us transcrivim a continuació:

3. Decàleg

Descriure la no-violència no és fàcil, precisament perquè no és una qüestió de «formes» sinó de «fons». Amb una simplificació, forçosament barroera, intentaré descriure les actituds de fons que han de donar forma a les accions no-violentes i que, per afegit, també integren una part essencial d'allò que hem convingut a anomenar Cultura de Pau. Són tan aplicables a les relacions o conflictes personals, com als socials..., com als internacionals.

Ho faré en forma de decàleg. Moltes de les coses ja han estat dites o insinuades, però ho podem sistematitzar així:

1. No passivitat. Ja n'hem parlat. La prevenció és molt més eficaç que la intervenció quan el conflicte ja està encès. Anar dissimulant el conflicte amb la mentalitat de «qui dia passa any empeny» és la pitjor de les possibilitats. A vegades cal provocar el conflicte abans que sigui evident. Si el deixem podrir, les solucions seran molt més difícils.

2. Objectivitat. Recerca de la VERITAT, no de la «meva veritat». És el contrari de l'apassionament. I és tan fàcil apassionar-se en el conflicte! Especialment si en som part implicada! Si examinem el nostre procés interior en un conflicte, veurem que primer «volem» i després «justifiquem» amb raons allò que volem. Magnifiquem la nostra part de veritat i de raó i la part de no raó de l'adversari. Si ens mantenim cegats per l'interès, si només veiem o pensem allò que volem, qualsevol possibilitat raonable de solució quedarà bloquejada. Cal exercitar-se a fer exactament el contrari, a ser molt crítics amb els nostres arguments i molt oberts als arguments dels altres.

3. Universalitat. Recerca de la JUSTÍCIA, no del meu privilegi. Hem de cercar amb sinceritat la justícia per a tothom, inclòs l'adversari. Hem de pensar en els drets dels altres i no només en els propis. Quantes vegades darrera de peticions de justícia no s'amaguen interessos particulars estrets o corporativismes que constitueixen autèntiques i flagrants injustícies per a altres! Quantes vegades si realment es fes justícia hi sortiríem perdent! El propi bé, si és autèntic, mai pot estar en contra del bé d'altres persones. La justícia és una situació millor per a tothom.

4. Obertura mental i afectiva. És el contrari de l'actitud poruga i defensiva que sovint tenim respecte dels altres. Hem d'entrenar-nos a veure en l'altre un company o un col·laborador potencial que em pot enriquir, en lloc de veure-hi un rival, un competidor o un perill. L'obsessió per la seguretat i la defensa genera conductes neuròtiques que augmenten la inseguretat.

5. Transigència. Gandhi deia: «El meu amor per la Veritat absoluta ha acabat per fer-me comprendre la bellesa del compromís». Cal estar sempre oberts a la possibilitat d'arribar a acords. Encastellar-se en les pròpies posicions sense voler negociar res impossibilita qualsevol sortida. A més, és segur que no tota la raó pertany a una part. D'innegociables n'hi ha molt pocs!

6. Respecte. El preàmbul de la Declaració Universal dels Drets Humans diu que aquests drets són «universals» i «inherents» a tota persona humana, és a dir, que la dignitat i els drets de tota persona no es guanyen ni es perden mai. El respecte per la persona és el centre de la no-violència. L'adversari té la mateixa dignitat i els mateixos drets que jo, encara que el seu comportament i les seves accions siguin

indignes. La distinció entre la persona i les seves accions és essencial. Respectar l'adversari no vol dir deixar-lo fer el mal, sinó combatre el mal que fa i oposar-s'hi amb totes les forces, per rescatar-lo també a ell d'aquest mal.

7. No-violència = no-odi. La no-violència, com la violència, és sobretot interior. La violència es caracteritza especialment pel desig de destrucció, de fer mal. No es pot respectar aquell que volem destruir. El no-violent haurà d'esforçar-se en eliminar aquest desig del seu interior. En conseqüència buscarà les formes que li permetin combatre el mal que fa l'adversari, però sense agredir-lo, embrutir-lo, degradar-lo, ni destruir-lo.

8. Força interior. La força del no-violent no és la força física, sinó la força interior. És la força que diferents autors han anomenat la força de la Veritat, la força de la Justícia o la força d'estimar. Aquesta força és la que, davant del conflicte, ens permetrà no inhibir-nos, no fugir, no claudicar, però tampoc colpejar; resistir sense perdre la serenitat, insistir en les raons justes malgrat les amenaces i les agressions, obrar d'acord amb la justícia i la veritat sense defallir i sense por, a cara descoberta sempre, sense intencions ocultes i sense odi. Està clar que un capteniment com aquest no s'improvisa. És indispensable un gruix humà, una profunditat, que només s'obtenen a través d'un continuat treball espiritual i conreu interior. Cal preparar-se, però, és que potser no s'ha de preparar la violència?, no és veritat que a preparar-la s'hi dediquen enormes esforços i ingents quantitats de diners?

9. Coherència mitjans-finalitats. És ben coneguda la comparació que fa Gandhi de finalitats i mitjans amb l'arbre i la llavor. Els mitjans ja porten inclòs en germen allò que en podem obtenir. No és

possible obtenir el bé practicant el mal, ni trobar la veritat a partir d'enganys, ni arribar a la justícia a còpia de favoritismes i privilegis. Un bon fi no justifica els mitjans, sinó que un mal mitjà pot espatllar els objectius més nobles. La violència, que tantes vegades se'ns vol justificar per la seva eficàcia, només és eficaç per obtenir més violència. Allò que s'obté per la violència només es pot mantenir amb la violència i per tant no en resultarà cap situació agradable, pacífica ni estable.

10. Reconciliació. La cultura de la violència promou la recerca de la victòria, la cultura de pau ha de promoure la recerca de la solució i només la reconciliació és el final del conflicte i, per tant, l'única solució real i definitiva. No hem de perdre mai de vista aquesta realitat i això ha d'il·luminar tot el nostre procedir. Sempre hem de deixar aquesta porta oberta.

4. Preparar la violència o preparar la no-violència

No cal dir que el llistó proposat és molt alt, però nosaltres els pacifistes sabem molt bé que les dificultats no són cap excusa i que les utopies no ens para-

---

litzen, sinó que ens indiquen un horitzó cap al qual volem avançar. Si no tenim aquest nord clar, el nostre pacifisme s'aigualeix i entra en contradiccions.

D'altra banda, no és on som el que compta, sinó la direcció en què caminem. Per això la pregunta clau és: personalment i socialment, per a què ens preparam? Cap a on avancem? Malauradament ja sabem la resposta. Per això el nostre treball fonamental, cap endins (les nostres actituds) i cap enfora (les nostres accions) ha de ser, sobretot, canviar la direcció, encara més que canviar la realitat present.

Sempre s'invoca la possibilitat de trobar-nos en situacions límit —agressions, atracaments, violacions, invasions...— per justificar la preparació de la violència. Les situacions límit no han d'espatllar la nostra normalitat, sinó que la nostra normalitat ens ha de permetre afrontar les situacions límit de forma més constructiva i creativa. Vivim, doncs, avançant i progressant en aquest camí de coherència interior-exterior. Aquesta preparació farà la nostra vida molt més plena i feliç i, si es donés el cas d'una situació límit, farem el que podrem, però podrem més.

Pau, força i joia per a tothom.